

mjhurići. - Vodene kozice imaju tipičan sezonski karakter pojavnosti sa znatno manjim brojem oboljelih ljeti, kada predškolske ustanove rade u smanjenom opsegu. Njihov se uzročnik lakše umnožava i prenosi u hladnije godišnje doba, a pogoduje mu i dugotrajniji boravak u zatvorenim prostorima. Kontinuirano velik broj oboljelih od vodenih kozica odraz je stalnog priljeva neimunih osoba (novorođenčadi), kao i visoke zaraznosti uzročnika - objašnjava prim. Mirjana Lana Kosanović Ličina, spec. epidemiolog, voditeljica Odjela za epidemiologiju zaraznih bolesti u NZJZ-u Dr. Andrija Štampar.

Kod zdrave se djece vodene kozice smatraju blažom zaraznom bolešću. S druge strane, dojenčad, prijevremeno rođena djeca, adolescenti, odrasli, trudnice i osobe s oslabljenim imunitetom izloženi su riziku od težeg kliničkog tijeka bolesti i imaju veću učestalost komplikacija.

- Kod prijevremeno rođene djece, novorođenčadi i dojenčadi najčešće su komplikacije bakterijske superinfekcije kože i mekih tkiva, kod odraslih upala pluća. Moguć je i razvoj po život opasnih komplikacija, stoga svaka oboljela osoba iz rizičnih skupina mora biti pod nadzorom liječnika - upozorava prim. Kosanović Ličina.

PREPORUČENO CIJEPLJENJE

Mjhurići jako svrbe, no češanje bi trebalo izbjegavati, jer tako pucaju i virus se lakše širi, a mogu se i inficirati i zagnojiti pa nakon infekcije kože može nastati ožiljak. Ostale komplikacije mogu uključivati upalu srednjeg uha, upalu mozga i moždanih ovojnica.

- Većina preboli vodene kozice u djetinjstvu, do četrnaeste, petnaeste

Kako ih prepoznati

- Inkubacija kod vodenih kozica traje od deset do 21 dan, prosječno 14 do 16 dana. Bolest počinje vrućicom i slabošću jedan do dva dana prije pojave osipa, osobito u odraslih. Kod djece je osip često prvi znak bolesti. Osip je generaliziran i svrbi. Izgled kožnih promjena (lezija) se mijenja; počinju malim crvenim promjenama u razini kože koje se uskoro pretvaraju u mjehuriće ispunjene tekućinom te nakon nekoliko dana prelaze u krustice. Kožne promjene su tipično prisutne u svim stadijima razvoja istovremeno.

Osip se obično prvo pojavljuje na prsima, leđima i licu, a zatim se širi po cijelom tijelu. Lezija je obično najviše na prsima i leđima. Simptomi uobičajeno traju četiri do sedam dana - kaže prim. Mirjana Lana Kosanović Ličina, spec. epidemiolog iz NZJZ-a Dr. Andrija Štampar.

Prim. Mirjana Lana Kosanović Ličina, spec. epidemiolog iz NZJZ-a
Dr. Andrija Štampar

Goran Mehkek/CROPIX

godine. Ako do toga ipak ne dođe, u odrasloj su dobi moguće vrlo ozbiljne kliničke slike kod oboljelih, uz vrlo visoku tjelesnu temperaturu, a bolest je posebno opasna u trudnoći jer može dovesti do pobačaja ili do malformacija ploda - kaže dr. Hrvoje Vinter, spec. obiteljske medicine iz Doma zdravlja Zagreb-zapad, koji je prošle zime imao trudnu pacijenticu zaraženu vodenim kozicama. Primila je antivirusni lijek za liječenje bolesti koje uzrokuju VZV i sve je prošlo bez posljedica i za nju i za dijete.

Širenje bolesti sprečava se izolacijom oboljelih, dezinfekcijom predmeta, izbjegavanjem kontakta s neimunim osobama, no najbolja prevencija sigurno je cijepljenje. Ono nije obavezno, ali se preporučuje. Prim. Kosanović Ličina ističe:

- Protiv vodenih kozica cijepi se već više od deset godina te se preporučuje cijepiti u dječjoj dobi. Svakako je preporučljivo cijepljenje i odraslim osobama koje nisu imale vodene kozice ili ne znaju jesu li ih preboljele, posebno ženama generativne dobi, kako bi se zaštitilo novorođenče.

Nakon preboljenja vodenih kozica ostaje trajna imunost, ali to ne znači da osoba ne može ponovo imati problema s VZV-om. On, naime, ostaje u organizmu, priten na ganglijima.

- U određenim uvjetima virus se "probudi" i tako nastaje druga bolest, herpes zoster. Hoće li se virus reaktivirati ili neće, ovisi o stanju organizma i imunitetu - kaže dr. Vinter.

Herpes zoster javlja se na dijelu kože povezanom sa zahvaćenim živcima. Na tom se mjestu razvija mjhurići ispunjeni tekućinom, čemu prethode trnjenje i svrbež, nekada i snažni, trgajući bolovi. Mogući su i drhtavica, mučnina, proljev, vrućica. Smatra se da se herpes zoster javlja kod 20 posto ljudi, najčešće poslije 50. godine života, ali može i ranije. Prema Europskom centru za kontrolu bolesti (ECDC), na reaktivaciju VZV-a utječu starenje, imunosupresija, izloženost ovom virusu u maternici te bolovanje od vodenih kozica u prvoj godini života. Osobe s herpesom zosterom mogu zaraziti vodenim kozicama ljude koji ih još nisu imali. ●

Damir Krajač/CROPIX

Kod svakog petog će kasnije u životu virus vodenih kozica izazvati herpes zoster, kaže dr. Hrvoje Vinter, spec. obiteljske medicine